

Uchwała Nr XXV/155/16
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 28 grudnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 i poz. 1579) w związku z art. 176 pkt 1) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 i poz. 1583) Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwałą Nr XXXX/202/06 z dnia 27 września 2006 r. ustaliła zasady odpłatności za usługi opiekuńcze i tryb ich pobierania w brzmieniu przedstawionym w załączniku do uchwały. Obecnie istnieje potrzeba dostosowania odpłatności za usługi opiekuńcze m.in. do zweryfikowanych kryteriów dochodowych w pomocy społecznej.

Załącznik
do Uchwały Nr XXV.155.16
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 28 grudnia 2016 roku

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE RAWA MAZOWIECKA
NA LATA 2017-2019**

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej

Rawa Mazowiecka 2016r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	str. 3
1 a. Pojęcie rodziny	str. 3
1 b. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Rawa Mazowiecka (– stan problemu)	str. 5
2. Podstawa prawna	str. 9
3. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019	str.10
4. Cel główny	str.10
5. Cele szczegółowe	str.10
5a. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych	str.10
5b. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	str.12
5c. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnienie im wsparcia	str.14
5d. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących	str.16
5e. Dążenie do reintegracji rodzin	str.19
5f. Podejmowanie działań profilaktycznych przez przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin	str.19
5g. Wspieranie rodzin wielodzietnych	str.20
6. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019	str.23
7. Realizatorzy programu (zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Rawa Mazowiecka)	str.23
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019	str.23
9. Koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019	str.23
10. Monitoring i ewaluacja przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019	str.25
11. Tryb sprawozdawczości.	str.25

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne – art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program zakłada kontynuację działań realizowanych w oparciu o „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2013-2016”.

Program ma za zadanie służyć wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W niniejszym programie skupiono się przede wszystkim na zadaniach Gminy Rawa Mazowiecka w zakresie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

To z myślą o rodzinie we wskazanej powyżej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., ustawodawca postanowił zastąpić dotychczasowy prymat prorodzinnych form opieki, pracą z rodziną w jej środowisku lokalnym, w jej miejscu zamieszkania.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

1 a. Pojęcie rodziny

Zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. „Rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym jest ono otoczone indywidualną opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się odpowiednio rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko ma poczucie bezpieczeństwa, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a ponadto jest otwarte w stosunku do innych ludzi. Powszechnie wiadomo, że rodzina ma ogromne znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka, które jest całkowicie uzależnione od świata dorosłych.

Współczesna rodzina jest poddawana presji wielu czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Wielokrotnie ulega naciskom i przestaje funkcjonować w sposób prawidłowy. Wówczas staje się rodziną dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów w sytuacjach kryzysowych.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do ukończenia 18-tego roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. Ogólnie rzecz biorąc władzę rodzicielską zdefiniować można jako obowiązki i uprawnienia rodziców względem dzieci. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest

zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Najsurowszym środkiem ingerencji w sprawowanie władzy jest jej pozbawienie przez sąd. W przypadku gdy władza jest nieprawidłowo sprawowana, sąd może zdecydować o jej ograniczeniu, zawieszeniu lub pozbawieniu.

Współczesne społeczeństwa wykształciły różne formy rodziny, wśród których rozróżnić można:

- a. rodzina pełna,
- b. rodzina niepełna,
- c. rodzina zastępcza,
- d. rodzina zrekonstruowana,
- e. rodzinny dom dziecka.

Należy podjąć prawidłowo ukierunkowaną pracę z rodziną biologiczną, aby zapobiec rozerwaniu więzi rodzinnych i zabranii dzieci z domu rodzinnego. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich dostępnych i możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc rodzinie powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcjom rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska dalszej ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami.

Stąd założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie sytuacji kiedy to dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Niemniej jednak pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zdarzają się sytuacje, że zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej o czym stanowi ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej (art. 32 w/w ustawy). Piecza zastępcza ma być sprawowana nie tylko w przypadku, gdy rodzicom władza rodzicielska została odebrana, ograniczona bądź zawieszona. Ma być ona sprawowana w każdym przypadku niemożności zapewnienia przez rodziców opieki i wychowania dzieci. Zatem również w przypadkach gdy nie zachodzą zmiany we władzy rodzicielskiej rodziców i ich władza nad dzieckiem jest pełna.

Piecza zastępcza może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej,
2. instytucjonalnej.

Do rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinne domy dziecka.

Natomiast do instytucjonalnej pieczy zastępczej należą: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Finansowanie zadań wynikających z ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określone jest między powiatem, a gminą przy czym zgodnie z art. 191 ust. 9: ustawy "W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej”.

1 b. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Rawa Mazowiecka (– stan problemu)

Mapa Powiatu Rawskiego z podziałem na Gminy. Źródło: www.powiatrawski.pl

Gmina Rawa Mazowiecka położona jest w powiecie rawskim i usytuowana we wschodniej części województwa łódzkiego. Znajduje się w odległości 50 km od miasta Łódź i 60 km od stolicy kraju – Warszawy.

Gmina Rawa Mazowiecka swoim obszarem o powierzchni 163 km² otacza miasto Rawa Mazowiecka, które jest siedzibą Urzędu Gminy, Urzędu Miasta oraz Powiatu. Ponadto Gmina

Rawa Mazowiecka sąsiaduje z gminami takimi jak: Głuchów, Skierniewice, Nowy Kawęczyn, Cielądz, Regnów, Żelechlinek, Czerniewice oraz Miastem i Gminą Biała Rawska, a także Miastem Rawa Mazowiecka.¹ W skład Gminy wchodzi 54 wsie.

Liczba zameldowanych mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka na dzień 31.12.2014r. wynosiła 8 671 osób, zaś rok później t.j. w dniu 31.12.2015r. – 8 766 osób.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 jest analiza danych dotyczących rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka m.in. objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej.

TABELKA nr 1
Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2014	2015	2014	2015
1.	Długotrwała lub ciężka choroba	104	96	218	206
2.	Niepełnosprawność	89	86	194	176
3.	Bezrobocie	59	66	158	167
4.	Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	55	61	238	252
	W tym rodziny niepełne	13	14	35	36
	W tym rodziny wielodzietne	23	18	141	116
5.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	18	126	113
	W tym wielodzietność	18	17	111	107
6.	Alkoholizm	6	6	27	26
7.	Ubóstwo	3	3	4	3
8.	Bezdomność	2	3	2	3
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	1	2

¹ <http://www.rawam.ug.gov.pl/>

10.	Przemoc w rodzinie	1	0	2	0
11.	Zdarzenie losowe	1	0	1	0

Dane ze sprawozdawczości GOPS w Rawie Mazowieckiej

Powyższe dane wskazują, że czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy zarówno w roku 2014 jak i 2015 jest „długotrwała lub ciężka choroba”. Kolejnym z powodów udzielania świadczeń z pomocy społecznej jest „niepełnosprawność”. Na trzecim miejscu pod względem częstotliwości udzielania świadczeń występuje bezrobocie.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rawie Mazowieckiej wynika, że na terenie Gminy Rawa Mazowiecka na koniec 2014 roku zarejestrowanych było 289 bezrobotnych (w tym 129 to kobiety), zaś na koniec 2015 roku bezrobotnych było 246 (w tym 115 to kobiety).

W sytuacji kiedy osoba lub rodzina wymaga wsparcia, może liczyć na różnorakie formy pomocy. Formy udzielanej przez GOPS w Rawie Mazowieckiej pomocy, wymieniono w tabelce nr 2.

TABELKA nr 2

Formy udzielanej przez GOPS w Rawie Mazowieckiej pomocy

Lp.	Formy udzielanej pomocy	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2014	2015	2014	2015
	Zasiłki stałe	62	61	93	85
	Zasiłki okresowe	38	34	122	116
	Posiłek	65	68	272	268
	Zasiłki celowe i w naturze	107	113	266	283
	W tym zasiłki specjalne celowe	18	10	58	23
	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	0	1	0
	Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego	590	618	976 (korzystających ze świadczeń rodzinnych i świadczeń funduszu alimentacyjnego)	982 (korzystających ze świadczeń rodzinnych i świadczeń funduszu alimentacyjnego)
	Świadczenia wychowawcze (dopiero od 01.04.2016r.)	-	-	-	-
	Karta Dużej Rodziny	14	31	71	162
	Karda Dużej Rodziny 3+	33	37	165	193
	Pomoc żywnościowa w ramach Programu PEAD	74	68	264	215
	Program Wieloletni „Pomoc państwa w	-	-	376	280

	zakresie dożywiania”				
	W tym pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	50	59	141	182
	W tym pomoc w formie posiłku	65	68	134	138
	Dodatki Mieszkaniowe	7	8	31	35
	Dodatki Energetyczne	2	2	8	8
	Usługi opiekuńcze	37	34	50	48

Dane ze sprawozdawczości GOPS w Rawie Mazowieckiej

Pozostawienie rodzin bez odpowiedniego wsparcia i różnorodnej pomocy w wielu przypadkach może skutkować pogłębieniem ich trudnej sytuacji życiowej, a wynikiem tego mogą być rozmaite konsekwencje, którymi najbardziej zagrożone są małe dzieci.

Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

Istotną rolę odgrywa praca socjalna świadczona na rzecz rodzin w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. Pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

Ważną jest również praca asystenta rodziny zatrudnionego w GOPS w Rawie Mazowieckiej od dnia 01.01.2014 roku. Asystent rodziny wspiera swoich podopiecznych w pokonywaniu trudności życiowych, zwłaszcza, jeśli dotyczą one opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny, powinien być przyjacielem rodziny, kimś kto stara się zobaczyć coś pozytywnego w kliencie, dostrzec ukryty potencjał i nie skupia się na deficytach. Asystent spotyka się z rodziną w miejscu jej zamieszkania i wspólnie z nią opracowuje plan wychodzenia z trudnej sytuacji. W swojej pracy opiera się na zasobach rodziny. W czasie wspólnych działań z członkami rodziny pomaga w codziennej organizacji dnia, pokazuje jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe, jak właściwie opiekować się dziećmi i realizować proces wychowawczy. Asystent doradza jak zarządzać budżetem domowym. Informuje o działalności różnych urzędów, wyjaśnia jak wypełniać dokumentację oraz realizować sprawy urzędowe. Wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, służby zdrowia, policji i innych instytucji. Motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i znalezienia pracy. W wymienionych powyżej działaniach bardzo ważne jest zaangażowanie rodziny, bez którego nie jest możliwa skuteczna pomoc.

W roku 2014 asystent rodziny zatrudniony w GOPS w Rawie Mazowieckiej pracował z 11 rodzinami (w tym z 1 rodziną zobowiązaną przez sąd do pracy z asystentem rodziny). W rodzinach tych było 26 dzieci. W kolejnym roku wsparciem asystenta objętych było 10 rodzin (w tym 2 rodziny zobowiązane przez sąd do pracy z asystentem rodziny). W rodzinach tych było 26 dzieci.

Ze sprawozdawczości GOPS w Rawie Mazowieckiej wynika, że w roku 2014 pieczę zastępczą było objętych 4 dzieci z terenu Gminy Rawa Mazowiecka, z tego 2 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, a 2 dzieci przebywało w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W roku 2014 na ten cel wydatkowano kwotę **28 625,00 zł**. W roku 2015 pieczę zastępczą objętych było również 4 dzieci z terenu Gminy Rawa Mazowiecka, z tego 2 dzieci przebywało w rodzinie zastępczej, a 2 dzieci przebywało w placówce opiekuńczo-wychowawczej (Dom

Małego Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim). W przeciągu tego okresu (tj. 2015 rok) wydatkowano na powyższy cel **52 963,84 zł**.

Z powyższych danych wynika, iż problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest widoczny. Istotne jest podjęcie odpowiednich rozwiązań, które będą miały charakter prewencyjny i profilaktyczny, a także niwelujący wobec już zaistniałych okoliczności.

W zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym istotną rolę odgrywają placówki oświatowe, które realizują szereg działań edukacyjnych, wychowawczych oraz uzupełniających brakującą wiedzę, a także działań rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów.

Wśród placówek oświatowych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka funkcjonują:

1. ZSO w Boguszycach
2. ZSO w Kurzeszynie
3. SP w Konopnicy
4. Przedszkole w Konopnicy
5. ZSO Stara Wojska
6. SP w Pukininie

Ponadto funkcjonują punkty przedszkolne: w Boguszycach, w Pukininie, w Kurzeszynie oraz w Nowej Wojskiej.

2. Podstawa prawna

Realizacja polityki wspierania rodziny opiera się na poniższych aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2016 poz. 224 z późn. zm.);
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2016-2022.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. z 2016r., poz. 195);
- Uchwała Nr XVIII/89/12 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka oraz uchwała Nr XV.90.16 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 26 stycznia 2016r. zmieniające

uchwałę w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka;

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1518);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r. poz. 195).

3. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

- Rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Rawa Mazowiecka, wychowujące dzieci, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, a także rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.
- Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

4. Cel główny

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

5. Cele szczegółowe

- **5 a Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:**

a/ wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności;

b/ pracę socjalną polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie;

c/ konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności	Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych GOPS	1. Liczba rodzin, w których przeprowadzono wywiad środowiskowy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019
2.	Praca socjalna	Rozpoznawanie przez pracowników	1.Liczba godzin zrealizowa	Gminny Ośrodek Pomocy	-	2017 - 2019

		<p>sojalnych deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocena sytuacji dziecka w rodzinie</p>	<p>nej pracy socjalnej</p>	<p>Spółecznej w Rawie Maz.</p>		
3.	<p>Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny</p>	<p>Konsultacje pracowników socjalnych GOPS ze specjalistami innych instytucji w sprawie danej rodziny</p>	<p>1. Liczba odnotowanych konsultacji na podstawie prowadzonych zeszytów pracy socjalnej, notatek służbowych oraz druków wywiadów środowiskowych</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.</p>	<p>- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p> <p>- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej – Wydział Rodzinny i Nieletnich</p> <p>- Kuratorzy sądowi</p> <p>- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka</p> <p>- Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy Urzędzie Gminy w Rawie Mazowieckiej</p> <p>- Centrum Dziecka i Rodziny Gmina Rawa Mazowiecka</p> <p>- Komenda Powiatowa Policji w</p>	<p>2017</p> <p>-</p> <p>2019</p>

					<p>Rawie Mazowieckiej</p> <p>- Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka</p> <p>- Placówki służby zdrowia obsługujące mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka</p> <p>- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej</p> <p>- Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze wspierania rodziny, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie</p>	
--	--	--	--	--	---	--

- **5 b Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:**
 - a/ objęcie dożywianiem uczniów przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych;
 - b/ monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia obsługujących mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka;
 - c/ zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej;
 - d/ wsparcie finansowe dla rodzin w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych;

e/ wsparcie finansowe dla rodzin w ramach ustawy z dnia 11 lutego 2016r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci (PROGRAM RODZINA 500+).

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Objęcie dożywianiem uczniów na terenie placówek oświatowych	Przyznanie decyzją administracyjną prawa do bezpłatnego dożywiania dzieci uczęszczających do przedszkoli, uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	1. Liczba dzieci objętych „Programem Pomoc Państwa W Zakresie Dożywiania”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka	2017 - 2019
2.	Monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci	Kontakt i współpracę pracowników GOPS z placówkami służby zdrowia obsługującymi mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka;	Liczba odnotowanych kontaktów na podstawie prowadzonych zeszytów pracy socjalnej, notatek służbowych oraz druków wywiadów środowiskowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Placówki służby zdrowia obsługujące mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka	2017 - 2019
3.	Wsparcie finansowe dla rodzin w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych	Przyznanie decyzją administracyjną prawa do zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego	Liczba dzieci/rodzin posiadających prawo do zasiłku rodzinnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019
4.	Wsparcie finansowe dla rodzin w ramach ustawy z dnia 11 lutego 2016r. pomoc	Przyznanie decyzją administracyjną prawa do świadczenia wychowawczego	Liczba dzieci posiadających prawo do świadczenia wychowawczego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019

	państwa w wychowywaniu dzieci (PROGRAM RODZINA 500+).					
--	---	--	--	--	--	--

- **5 c Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnienie im wsparcia poprzez:**

a/ umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny;

b/ umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystanie z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych;

c/ pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny	Wsparcie rodzin pracą asystenta rodziny	1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej III Wydział Rodzinny i Nieletnich - Kuratorzy sądowi	2017 - 2019
2.	Umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystanie z pomocy rodzin wspierających	Szkolenie rodzin wspierających	1. Liczba przeprowadzonych szkoleń 2. Liczba rodzin, które zostały przeszkolone	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019
		Podpisane umowy	1. Liczba rodzin wspierających, z którymi zawarto umowy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019

3.	Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego	Wsparcie rodzin pomocą psychologiczną	1.Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji psychologicznych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Maz. - Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka - Organizacje pozarządowe	2017 - 2019
		Wsparcie rodzin pomocą pedagogiczną	1.Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy pedagogicznej 2. Liczba uczniów, którzy skorzystali z pomocy pedagoga szkolnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Maz. - Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka - Organizacje pozarządowe	2017 - 2019
		Wsparcie rodzin pomocą terapeutyczną	1.Liczba rodzin z Gminy Rawa Mazowiecka, które skorzystały z pomocy terapeutycznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej - Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka - Organizacje pozarządowe - Gminna Komisja ds. rozwiązywania	2017 - 2019

					Problemów Alkoholo- wych	
		Wsparcie rodzin pomocą prawną	1.Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy prawnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Maz. -Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej działający przy Starostwie Powiatowym w Rawie Maz. -Organizacje pozarządowe	2017 - 2019

- **5 d Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:**

a/ systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli zawodów kontaktujących się z rodziną (m.in. asystent rodziny, kurator sądowy);

b/ motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji (np.: podjęcie terapii leczenia uzależnień- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);

c/ angażowanie członków rodzin do udziału w projektach oraz szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej, a także motywujących do podjęcia pracy;

d/ angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych	Monitoring rodzin przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli	1. Liczba rodzin objętych monitoringiem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej III Wydział	2017 - 2019

	kryzysem	zawodów kontaktujących się z rodziną (m.in. asystent rodziny, kurator sądowy, pracownik socjalny PCPR)			Rodzinny i Nieletnich - Kuratorzy sądowi - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Maz.	
2.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji	Działania pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny motywujące członków rodzin do podjęcia terapii leczenia uzależnień, terapii psychologicznej, specjalistycznego leczenia	1.Liczba odnotowanych kontaktów na podstawie prowadzonych zeszytów pracy socjalnej, notatek służbowych oraz druków wywiadów środowiskowych, a także planu pracy asystenta rodziny z rodziną	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Poradnia Leczenia Uzależnień -Klub AA -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Maz. -Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka -Placówki służby zdrowia obsługujące mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka	2017 - 2019
3.	Angażowanie członków rodzin do udziału w projektach oraz szkoleniach dotyczących aktywności zawodowej	Działania pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny motywujące dorosłych członków rodzin do rozwijania umiejętności	1.Liczba uczestników projektów oraz szkoleń dotyczących aktywności zawodowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Powiatowy Urząd Pracy w Rawie Maz. -Urząd Gminy Rawa Mazowiecka	2017 - 2019

		planowania swojej przyszłości zawodowej oraz do podjęcia pracy				
4.	Angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców	Działania pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny zmierzające do: podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców; wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową; dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich	1.Liczba odnotowanych działań na podstawie prowadzonych zeszytów pracy socjalnej, notatek służbowych oraz druków wywiadów środowiskowych, a także planu pracy asystenta rodziny z rodziną	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy w Rawie Mazowieckiej - Gminny Zespół ds. Oświaty, Kultury i Sportu - Centrum Dziecka i Rodziny Gmina Rawa Mazowiecka - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej - Kościoły parafialne - Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego 	2017 - 2019

- **5 e Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:**

a/ pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej (m.in. poprzez wsparcie asystenta rodziny, pracę socjalną).

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	Odbudowa odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej zwłaszcza poprzez wsparcie asystenta rodziny oraz pracę socjalną pracowników socjalnych	1. Liczba rodzin z Gminy Rawa Mazowiecka, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. 2. Liczba w/w rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. 3. Liczba w/w rodzin, objętych pracą socjalną	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej III Wydział Rodzinny i Nieletnich - Kuratorzy sądowi - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej - Centrum Dziecka i Rodziny Gmina Rawa Mazowiecka	2017 - 2019

- **5 f Podejmowanie działań profilaktycznych przez przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin poprzez:**

a/ organizowanie oraz udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie;

b/ realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Organizowanie oraz udział w kampaniach, których celem jest	Organizowanie kampanii Udział w	1. Liczba zorganizowanych kampanii 2. Liczba	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-Urząd Gminy w Rawie Mazowieckiej -Powiatowe Centrum	2017 - 2019

	wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie	kampaniach	określająca wielokrotność udziału w kampaniach		Pomocy Rodzinie w Rawie Maz. -Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Centrum Dziecka i Rodziny Gmina Rawa Mazowiecka -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej -Kościoły parafialne -Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	
--	---	------------	--	--	---	--

- **5 g Wspieranie rodzin wielodzietnych**

- realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny
- realizacja samorządowego programu Karta Dużej Rodziny 3+

Nadmienić należy, iż w ramach realizacji ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. z 2016r., poz. 195) oraz obowiązującego wcześniej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz.U. z 2014r. poz. 755) dla rodzin mieszkających na terenie Gminy Rawa Mazowiecka wydano dotychczas (t.j. do 12.12.2016r.) 327 ogólnopolskie Karty Dużej Rodziny dla członków 63 rodzin. W tym: liczba rodzin z 3 dzieci – 53 rodziny; liczba rodzin z 4 dzieci – 7; liczba rodzin z 5 dzieci – 3 rodziny. Ponadto wydano 4 karty dla członków rodzin, którzy byli już posiadaczami kart, jednakże uzyskali pełnoletność, a kontynuują naukę i nie ukończyli jeszcze 25 lat. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (co najmniej troje dzieci w rodzinie) zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc członkom dużych rodzin

dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki u partnerów Karty Dużej Rodziny w tym na zakup jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

W Gminie Rawa Mazowiecka realizowany jest także samorządowy Program Karta Dużej Rodziny 3+. Podstawą prawną realizacji lokalnego programu Karta Dużej Rodziny 3+ są: Uchwała Rady Gminy Rawa Mazowiecka Nr XVIII/ 89/12 z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka oraz Uchwała Nr XV.90.16 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 26 stycznia 2016r. zmieniająca uchwałę w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka.

Karta Dużej Rodziny 3+ stanowi zespół ulg dla wszystkich członków rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. Karta ma stanowić przywilej i udogodnienie dla tych, którzy podejmują się trudu wychowania liczego potomstwa. Spersonifikowana Karta Dużej Rodziny 3+ przysługuje wszystkim chętnym członkom dużych rodzin, także rodzin zastępczych, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub 24 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje. Karty *Dużej Rodziny 3+* otrzymają zarówno dzieci jak i ich rodzice, wydane na okres 1 roku od 1 października do 30 września. Rodziny uprawnione do otrzymania Karty Dużej Rodziny 3+ muszą spełniać następujące warunki:

- wychowywać troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 24 roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje,
- mieszkać na terenie gminy Rawa Mazowiecka (dzieci i co najmniej jedno z rodziców musi posiadać stałe zameldowanie na terenie gminy Rawa Mazowiecka).

Posiadanie Karty Dużej Rodziny 3+ umożliwia:

- 1) dostęp do bezpłatnego korzystania z sal gimnastycznych przy Zespołach Szkół Ogólnokształcących w Gminie Rawa Mazowiecka dla grup zorganizowanych, składających się z członków Rodzin Wielodzietnych;
- 2) nieodpłatne udostępnianie organizacjom zrzeszającym rodziny wielodzietne pomieszczeń będących własnością gminy, na zebrania oraz spotkania integracyjne;
- 3) pierwszeństwo w przyjęciach do grup zabawowych i niepublicznych form wychowania przedszkolnego na terenie gminy;
- 4) korzystanie z usług krytej pływalni i sztucznego lodowiska na terenie Miasta Rawa Mazowiecka na preferencyjnych zasadach z dofinansowaniem do 50% kosztów obowiązujących cen biletów wstępu;
- 5) wspieranie do 50% kosztów transportu zorganizowanych wyjazdów do muzeów, teatrów, imprez sportowych (maksymalnie 2 razy w roku).

Jednostką koordynującą realizację programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej. Od wejścia w życie samorządowego programu w 2012 roku wydano już 717 lokalnych Kart Dużej Rodziny 3+. (Z uwagi na fakt wydawania Kart na okres jednego roku t.j. od 01 października do 30 września członkowie rodzin wielodzietnych kilkakrotnie wnioskowali już o wydanie Kart stąd liczba 717). W okresie od 01.10.2015 r. do 30.09.2016r. przyznano 208 lokalnych kart dla członków 42 rodzin. Od 01.10.2016r. wydano już 94 lokalne kart dla członków 19 rodzin.

Na pokrycie kosztów dofinansowania do biletów wstępu dla członków rodzin wielodzietnych z terenu Gminy Rawa Mazowiecka na krytą pływalnię i sztuczne lodowisko na terenie miasta Rawa Mazowiecka w roku 2016 ze środków własnych wydatkowano kwotę **1.317,20 zł**. Na wsparcie do 50 % kosztów transportu zorganizowanych wyjazdów do muzeów, teatrów, imprez sportowych w 2016r. ze środków własnych wydatkowano kwotę **2.170,00 zł**.

Realizację Karty Dużej Rodziny 3+ wspierają także prywatni przedsiębiorcy. Dotychczas udało się pozyskać do współpracy 19 przedsiębiorstw, które dla posiadaczy Kart Dużej Rodziny 3+ udzielają zniżek i rabatów: na zakupy m.in. artykułów szkolnych, zabawek, plecaków, asortymentu księgarni, artykuły spożywcze, artykuły przemysłowe (z wykluczeniem alkoholu, papierosów i doładowań), odzieży, butów, torebek, biżuterii, bielizny, rowerów; na usługi m.in. manicure, kosmetyczne, fryzjerskie, gastronomiczne (zniżki na dania i desery), fotograficzne, optyczne; zniżka na bilety kinowe oraz rabat za opłatę za przedszkole.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Termin realizacji
1.	Realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny	Przyznawanie i wydawanie ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny dla członków rodzin wielodzietnych	1.Liczba wydanych kart	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	-	2017 - 2019
2.	Realizacja samorządowego programu Karta Dużej Rodziny 3+	Przyznawanie i wydawanie lokalnych Kart Dużej Rodziny 3+ Działania zmierzające do pozyskiwania przedsiębiorców wspierających program samorządowy Dofinansowanie do biletów wstępu na basen i kryte lodowisko	1.Liczba wydanych kart 2.Liczba przedsiębiorstw wspierających program samorządowy 3.Liczba osób, które w ramach programu samorządowego skorzystały z dopłaty do biletów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Maz.	Urząd Gminy Rawa Mazowiecka	2017 - 2019

6. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

- a/ ograniczenie liczby dzieci trafiających do instytucjonalnych form pieczy zastępczej;
- b/ zwiększenie współpracy różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych;
- c/ podniesienie kwalifikacji zawodowych zatrudnionych asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz samokształceniu;
- d/ objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- e/ zwiększenie kompetencji rodzicielskich u rodzin objętych asystenturą;
- f/ wsparcie dla rodzin, które mają trudną sytuację finansową – z systemu zabezpieczenia socjalnego.
- g/ współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie ustalania działań mających na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej.

7. Realizatorzy programu (zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Rawa Mazowiecka)

- a/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej;
- b/ Urząd Gminy w Rawie Mazowieckiej (wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny);
- c/ Gminny Zespół ds. Oświaty, Kultury i Sportu (wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, również pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych);
- c/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze);
- d/ Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej – Wydział Rodzinny i Nieletnich (orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego);
- e/ Kuratorzy sądowi (wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu, a także podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty);
- f/ Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka (organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie);
- g/ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy Urzędzie Gminy w Rawie Mazowieckiej (integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie

osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty);

h/ Centrum Dziecka i Rodziny Gmina Rawa Mazowiecka (oferowana bezpłatnie indywidualna pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach; Grupy Zabawowe – zajęcia dla rodziców i dzieci w wieku 6 miesięcy – 3 lata, które odbywają się w Boguszcach, Kurzeszynie, Pukininie i Starej Wojskiej; Konferencje edukacyjne dla rodziców; Sezonowe animacje na placach zabaw i podczas imprez plenerowych w gminie);

h/ Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej (zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży);

i/ placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka (realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży);

j/ placówki służby zdrowia obsługujące mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka (opieka i profilaktyka zdrowotna – w tym także wizyty patronażowe pielęgniarek położnych, lekarzy pediatrii; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty);

k/ Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej (umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego);

l/ kościoły parafialne (upowszechnianie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny);

ł/ organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze wspierania rodziny, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia, zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej);

m/ Powiatowy Urząd Pracy w Rawie Mazowieckiej (działania zmierzające do podjęcia pracy przez osoby zarejestrowane w ewidencji osób bezrobotnych PUP).

8. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Środkami na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą:

a/ Środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy.

b/ Dotacje z budżetu państwa.

c/ Środki unijne.

9. Koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Jednostką koordynującą realizację Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej, zaś osobą koordynującą – Kierownik GOPS w Rawie Mazowieckiej.

10. Monitoring i ewaluacja przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Rawa Mazowiecka wyznacza cele, kierunki i sposoby ich realizacji, które zostały określone w 3-letniej perspektywie czasowej. Dokument ma charakter otwarty i elastyczny, co oznacza, że możliwe jest jego korygowanie gdy pojawią się nowe możliwości, zmiany kierunków działań bądź zidentyfikowane zostaną nowe potrzeby.

Dla oceny stopnia realizacji wynikających z Programu działań, zostanie powołany Zespół ds. Monitorowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Rawa Mazowiecka. Ocena realizacji zadań będzie monitorowana w oparciu o analizę wskaźników określających stopień realizacji poszczególnych działań. Monitoring i ewaluacja odbywać się będzie co najmniej jeden raz w roku kalendarzowym.

11. Tryb sprawozdawczości

Na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w terminie do dnia 31 marca każdego roku – Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Do dnia 31.03.2020r. – po zakończeniu Programu – jednostka koordynująca Program przedstawi Wójtowi Gminy sprawozdanie z jego realizacji, zaś Wójt Gminy - przedstawi je Radzie Gminy.